

BOŽENA NĚMCOVÁ

Babička

DIVADLO PETRA BEZRUČE

BOŽENA NĚMCOVÁ

Babička

Dramatizace: **Ludmila Bařinková** a **Jaroslav Horan**

Režie: **Saša Lichý**, nositel vyznamenání »Za vynikající práci«

Scéna: arch. **Petr Gleich** j. h.

Kostýmy: **Otakar Schindler**

Pohybová spolupráce: **Zdena Kyselá** j. h.

Představení řídí: **Jindřich Tuláček**

Text sleduje: **Marta Bielecká**

Hrají:

Babička	Soňa Šimberová j. h.
Barunka	Lenka Termerová
Pan Prošek	Václav Roštlapil
Paní Prošková	Štěpánka Ranošová
Jan	Jan Odl
Vilém	dětská role
Adélka	dětská role
Mlynář	Luděk Eliáš
Mlynářka	Alena Tománková
Myslivec	Bohuslav Čvančara
Kněžna	Ludmila Bednářová
	Blanka Meierová
Hortensie	Zuzana Töpferová
Jakub	Otakar Prajzner
Kristla	Jana Postlerová
Viktorka	Barbara Plichtová
Tomeš	Pavel Handl
Mařenka	Milada Albínová
Rekrut	Tomáš Töpfer
Cilka	Věra Janků
Piccolo	Jindřich Dvořák
Lokaj	Jindřich Tuláček

Premiéra 3. února 1973

SOŇA ŠIMBEROVÁ

výrazná herečka, která prošla tvrdou školou života od prvních začátků u kočovných divadelních společností až po ta »kamenná« divadla a která celý svůj život divadlem — tímto Thaliiným královstvím — žije, přechází do důchodu.

Její BABIČKA je důkazem, že se však s hereckou prací neloučí a že se s ní budeme i nadále na jevišti Divadla Petra Bezruče setkávat.

Přejeme jí pevné zdraví, životní elán a hodně spokojenosti v tvůrčí práci i soukromém životě.

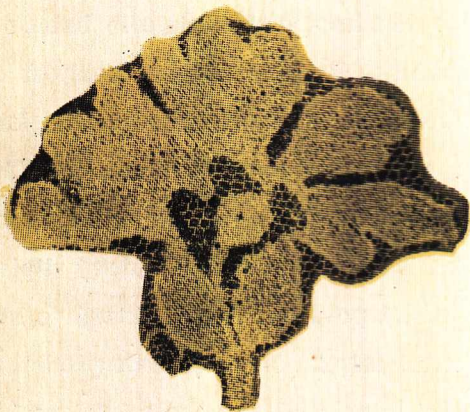
Kolektiv členů
Divadla Petra Bezruče

O PRVNÍCH DOJMECH Z DÍLA B. NĚMCOVÉ.

Nemám-li předstírat, tak ty první dojmy z díla Boženy Němcové jsou hodně mladého data. Dítěti je jméno, i když je nad nejkrásnějšími pohádkami na světě, lhostejné, je spíše poznávacím znamením než známkou určující hodnotu a míru krásy. Je možné, že první slyšené pohádky byly právě od ní, ale kdo si to dnes pamatuje, třebaže jejich křídla slyšet šumět podnes. Škola diktovala číst »Babičku«, škola mluvila o veliké spisovatelce, učila znát názvy knih, ale to dávno nebylo poznáním. pravá láska zrodila se teprve v okamžiku, kdy mateřština přestala být jen učebním předmětem a povinnou znalostí, ale stala se obzorem a oblohou a osudem. Hřešil jsem a hřešili jistě i jiní na tzv. znalost díla Boženy Němcové. Klasici jsou vždy v nebezpečí, že pro samou chválu a pro sám příkaz znáti je nedostává se chuti ověřovat si je znova a znova. Jistota, že jsou velcí, zabraňuje často v nové četbě a zlenivuje. Ano, hřešil jsem! Tím větší má kajícnost... »Babička« — už to jméno bylo korouhví. »Cesta z pouti« zajistila věrnost na celý život a »Korespondence« srazila klobouk z hlavy a ten zůstává stále v ruce, kmitne-li se někde stín Boženy Němcové. Veliká uměním, veliká lidstvem. Věčná strůjkyně lidského štěstí — štěstí, které přetéká a věčně bude z jejího díla do našich srdcí. Ona a Mácha — první slavné rozkřídlení mateřštiny.«

František Halas

Není poprvé, co naše divadlo jevištními prostředky vypravuje román, nebo známou knihu, či dokonce nezapomenutelný film. A téměř vždycky se setkal tento druh naší tvůrčí cesty s dobrým ohlasem obecnstva. Velké a známé téma láká k divadelnímu dobrodružství nejen herce, režiséry a výtvarníky, ale i diváky v našem hledišti. Ti pochopitelně předpokládají, že budeme vypravovat svým zvláštním způsobem, způsobem Divadla Petra Bezruče, které v každé své inscenaci hledá především klíč k porozumění si se svým mladým obecnstvem.

Projektem inscenace Babičky jsme zvolili téma neobyčejně těžké. Divadelní představení je časově omezený útvar. Aby mohlo vyjádřit všechno to, co autorka svěřila svému rozsáhlému a intimnímu vypravování, musí z něho pečlivě vybírat jen to nejpodstatnější a citlivě hledat dramatickou spojitost nově vzniklých kapitol. Inscenací Babičky předkládáme tedy fragmenty románu, které chtějí co nejprostšími prostředky najít, čím vlastně byla pro autorku babička tak výjimečná a nezapomenutelná.

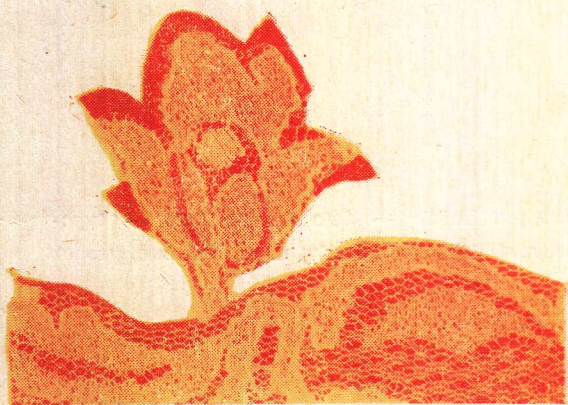
Román o babičce prošel jevišti a filmovými plány nesčetněkrát. Z mnoha různých adaptací vznikla představa, že babička byla především neuvěřitelně hodná stařenka a život, který je s ní spojen, je dokonalá česká idyla. K našemu představení jsme zvolili trochu jiný přístup. Pro nás je babička zkušená, zralá a svým vztahem k životu a lidem výjimečná žena. Patnáct let vojenského vandrování cizími zeměmi, těžká zkouška vlekoucí se válkou, bolestné životní ztráty — tvrdý boj o existenci, to všechno je předhistorie babičky, která na počátku našeho představení přichází na Staré bělidlo. Protože měla příležitost zblízka poznat vztahy nelidské a kruté, vytváří ve svém novém okolí vztahy nesmírně lidské a snaží se v závěru svého života prospět lidem svého okruhu vším, čím byla dovršena její životní pouť: moudrostí, činem, obětavostí, pevnou vůlí zabránit zlu a hlavně zvláštním nepostřehnutelným uměním získávat pro tento způsob i ostatní. Babička je prostý, lidový diplomat, která kolem sebe šíří bez velkých gest a frází zvláštní lidský pořádek. A děti, které se kolem ní tak rády kupí, jsou pro ni pokračováním života. V tomto smyslu chce být naše představení skromnou oslavou starého člověka a připomenutím jeho ceny a důstojného místa mezi lidmi.

„Moje srdce bažilo být
velmi milováno...”

„Tělo moje jste měli,
činy moje, moji upřímnost,
ale touhy moje šly do dále,
kam, tomu jsem já sama
nerozuměla...”

„Zimu jsme měli -
čím zatopit nebylo...”

„Prosím, poskytněte mi
kousek božího dárku...”

Z korespondence
Boženy Němcové

Dere se paní houštím horečky
už ruce stydnou jí
a první stránky B a b i č k y
přes pelest padají

Na každou chybu ještě naplakala
Ba ne to není věčnost B a b i č k y
ale kam místo tečky slzu dala
ta zůstane tam navždycky
Dál bloudí paní lesem agónie
Milostný dopis oheň vzal
Muž ten a ten si šťastně žije
a stydí se že lhal

Noc tehda šlápla na housličky
všemu co živé je a zpívá
a od těch časů sedá u B a b i č k y
komu se v srdci stmívá

František Halas

Program připravil Milan Calábek — výtvarná spolupráce Jan Dušek — foto Zdeněk Osif — typografická spolupráce Jindra Kosourová — vytiskly Moravské tiskařské závody, n. p. Olomouc, provoz 22, Hollarova 14, Ostrava 1.

Veškerá práva k provozování tohoto díla zastupuje DILIA, Praha.

Cena 0,90 Kčs

6055